

הטעות בשיקול בקאמבודיה היתה של סוכנות הביון האמריקאית, שמומחיה מגי לים זה מספר שנים קוצר-ראות מדהים בי החזיותיהם.

המצב בקאמבודיה, עד לפני כחודש ימים, היה כדלהלן:

במדינה שלט הנסיך נורומו סיהאנוק, שהצליח, בצורה מזהירה, לשמור על נייטרליותה של ארצו בלב האיזור סוער המלחמה. אפשר היה למצוא ליקויים רבים בשלטונו של סיהאנוק — שהעיקרי בהם היה אולי השחיתות הנוראה שפשטה בכל מיבנה השלטון — אולם לפחות שרר השלום בארץ. לחמרים, המצטיינים בשיני אתם למלחמה ולעבודה, ובנטייתם לבלות את ימיהם בשירה ובסלה, היה זה מימשל אידיאלי.

המחיר שקאמבודיה נאלצה לשלם עבור נייטרליותה נראה סביר בעיני סיהאנוק: איזור גבול מסויים של ארצו היה נתון לשליטת הוואטקונג.

היה זה אותו חלק של קאמבודיה אשר בו עבר נתיב הריצ'מיין מצפון ויאטנאם לדרומה. לצפון ויאטנאם נתיב זה חיוני להמשך מלחמתה בדרום ויאטנאם, והיא השתלטה על אתם איזורי גבול בתוך

שיטות אטילה במאה ה-20

שקאמבודיה כולה תיכבש בידי הצפון-וואטנאמיים. לצבא קאמבודיה הסמלי והמנוחך אין כל סיכוי נגד צבא צפון ויאטנאם והוואטקונג — הלוחמים המעולים ביותר ברחבי אסיה.

ייתכן שלגאוני הסי.איי.אי היה גם שיקול נוסף — לגרור את הנשיא ניקסון להתערב בת בקאמבודיה בעל כורחו — ממש בימים

שוב נשאלת אותה שאלה מביכה בפש-טותה, ומדהימה בהקבלתה למצבנו בישראל:

ברור כי מתכנני ההסיכה בקאמבודיה לא התכננו לבצע רצח-עם של ממש. מאה אלף אזרחים שלווים יישחטו סתם כך, דרך אגב, רק בגלל שקבוצת אנשים שבידיהם הכוח לכך, ושאינם מסוגלים לחשוב אלא במוגני חים של כוח — מבלי שיהיו יחד עם זאת מסוגלים לחשב את תגובות היריב על הפעלת הכוח מצידם — רק בגלל שקבוצת אנשים זו טעתה בחישוביה.

אין ספק שגם בישראל עשה מישהו טעות, כאשר החליט על ההפצצות לעומק מצרים. מישהו האמין בכל לב, או רצה להאמין בכל לב, שהדוקטרינה הרוסית שלא להפעיל כוח צבאי ישיר מחוץ לגבולות אירופה המזרחית, תישאר לעד.

המציאות הוכיחה כי אותו מישהו טעה טעות גסה. על התוצאות החמורות העלולות לנבוע מטעויות אלו, מוכיחה הטראגדיה של קאמבודיה.

פילים מול פגזים צבא קאמבודיה עד יין משתמש בפילים בהזקק מיוחדותיו, וי תמונה זו מאפיינת את חוסר התאמתו לעי מוד מול צבא הוואטקונג הנייד והמודרני.

שליט מודח נורומו סיהאנוק

מבצע הפיכה גנרל דון נוד

אלו, כאשר הוא מוציא מויאטנאם 150 אלף חיילים אמריקאים נוספים. ייתכן ששיקול זה יפעל וייתכן שלא. אולם אפילו יחליט ניקסון להתעלם מדעת הקהל האמריקאית, העויינת כל התערבות צבאית חדשה, ספק אם הסינאט האמריקאי יאפשר לו לפעול.

רוצחים 100 אלף אזרחים

ינתיים, גרם משחקה ההאזרדי של סוכנות הביון האמריקאית לרצח-עם קטן בקאמבודיה. בקאמבודיה חיים כמאה אלף ויאטנאמיים. בין בני העם החמרי לעם הוואטנאמי קיימת שינאה מזה דורות ארוכים, בדומה לשינאה שבין היוונים לתורכים. שינאה זו לובתה על-ידי המישטר החדש בקאמבודיה. בתגובה לנצחונו של צבא צפון ויאטנאם בקרבות עם צבא קאמבודיה, עורך צבא קאמבודיה טבח המוני במאה אלף הוואטנאמיים המתגוררים בקאמבודיה, וספק אם אחד מהם יישאר לפליטה. אירונית הגורל היא, שצבא קאמבודיה נעזר, במלחמתו בוואטקונג, בצבא דרום ויאטנאם. כך יוצא אפוא שהדרום ויאטנאמיים פועלים לצד אויביהם מדרורידורות, השוחטים את בני עמם שלהם.

לזה, נורו והושלכו לתוך הנהר

קול אדוני כרוה זו הינה חלק ממערכת הלוחמה הפסיכולוגית שהפעילו אנשי סוכנות הביון האמריקאית נגד שליטה הנייטראלי של קאמבודיה, הנסיך סיהאנוק. בכרוה נראה מאד טהיטונג מחזיק בחבל את הנסיך סיהאנוק.

מה חשבו לעצמם אנשי סוכנות הביון — שצבא ויאטנאם הצפונית והוואטקונג יסכים לניתוק עורק החיים שלו? האם לא ידעו שהם יילחמו?

הריקמה של ניקסון

אכן, התוצאה הייתה: הוואטקונג יצבא ויאטנאם הצפונית נכנסו למערכה עם צבא קאמבודיה, ואם לא יתערבו האמריקאים, תהיה זו שאלה של זמן בלבד לפני

קאמבודיה שהבטיחו את שליטתה בקטע הנתיב שעבר דרך קאמבודיה.

★ ★ ★
מה הם חשבו לעצמם?

מצב זה היה נוח לכל הצדדים — מלבד לסי.איי.א. האמריקאי. סוכנות הביון המרכזית החליטה — לפי כל הסימנים, ללא אישור הבית הלבן — לזרוק את הוואטקונג מקאמבודיה, לנתק בכך את נתיב הריצ'מיין.

הביצועים שהגו את הרעיון הגאוני לא חשבו פעמיים, ניגשו מיד לביצוע. הם ביצעו הפיכה בעזרת גנרל קאמבודי בשם לון נול, כאשר סיהאנוק היה בביקור ברוסיה. נול הפך לאיש החזק במדינה

והכניס את אמריקה לביצה חדשה

— והפעיל מיד את צבא קאמבודיה נגד הוואטקונג. אלא שהחזונה נערכה מבלי לשאול את פי הכלה.

• העם היושב בקאמבודיה נקרא חמר (מתחרז עם באר, ער). כמו שהעם היושב בישראל נקרא יהודי.